

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2002. gada 6. jūnija
rīkojumu Nr. 351

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0080

Profesija

Teritorijas plānotājs

Kvalifikācijas līmenis

5

Nodarbinātības apraksts

Teritorijas plānotājs organizē un vada visu līmeņu un veidu teritorijas plānojumu izstrādāšanu, piedalās teritorijas plānojumu izstrādāšanā, kontrolē izstrādāto teritorijas plānojumu prasību ievērošanu citos teritorijas plānojumos, būvniecībā, zemes izmantošanā, uzņēmējdarbībā un citos attīstības plānos un programmās, kas saistīti ar teritorijas izmantošanu, konsultē teritorijas plānošanas jautājumos, ierosina teritorijas plānojumu izmaiņas.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Identificēt sabiedrības esošās un nākotnes vajadzības	<p>1.1. Iepazīties ar spēkā esošiem teritorijas plānojumiem, attīstības plāniem un programmām, analizēt to ieviešanas iespējas un ieviešanas procesu.</p> <p>1.2. Ierosināt un vākt datus kā arī veikt pētījumus esošās situācijas apzināšanai.</p> <p>1.3. Veikt iedzīvotāju, speciālistu, ieinteresēto personu aptauju, noskaidrot sabiedrības attīstības prioritātes.</p> <p>1.4. Analizēt statistikas datus un monitoringa materiālus.</p> <p>1.5. Prognozēt sabiedrības un tautsaimniecības attīstības virzienus, kas ietekmē teritorijas izmantošanu.</p>
2. Ierosināt teritorijas plānojumu uzlabošanu	<p>2.1. Izvērtēt teritorijas plānojumu atbilstību normatīvo aktu prasībām.</p> <p>2.2. Izvērtēt teritorijas plānojumu atbilstību attīstības plānošanas dokumentiem un esošajām vajadzībām.</p> <p>2.3. izstrādāt pamatojumu nepieciešamajiem teritorijas plānojuma uzlabojumiem.</p>
3. Vadīt teritorijas plānojumu izstrādāšanu, piedalīties teritorijas plānojumu izstrādāšanā.	<p>3.1. Izstrādāt teritorijas plānojuma koncepciju:</p> <p>3.1.1 Noteikt teritorijas attīstības priekšnoteikumus;</p> <p>3.1.2 Definēt teritorijas plānojuma mērķus un uzdevumus;</p> <p>3.1.3 Izstrādāt plānojuma sociāli ekonomisko pamatojumu</p> <p>3.2. Izstrādāt teritorijas plānojuma saistošās un informatīvās daļas:</p> <p>3.2.1. noteikt konkrētu teritoriju atļauto izmantošanu, un prasības to apbūvei;</p> <p>3.2.2. izstrādāt teritorijas telpiski kompozicionālo struktūru un teritorijas struktūras elementu izvietojumu;</p> <p>3.2.3. analizēt, izvērtēt dabas un cilvēku veidotās vides mijiedarbību</p> <p>3.2.4. izstrādāt transporta struktūras plānojumu un prognozes;</p> <p>3.2.5. izstrādāt inženierinfrastruktūras plānojumu,</p> <p>3.2.6. noteikt enerģijas resursu izmantojuma priekšlikumus.</p>
4. Veicināt teritorijas plānojuma īstenošanu	<p>4.1. Veikt pārrunas ar plānošanas procesa dalībniekiem, lēmējinsitūcijām, ar teritorijas plānošanu un attīstību saistīto nozaru speciālistiem, iedzīvotājiem un to interešu grupām saistībā ar plānojuma īstenošanu;</p> <p>4.2. regulāri informēt sabiedrību par teritorijas plānošanas jautājumiem.</p> <p>4.3. Aktualizēt teritorijas plānošanas procesu.</p>

5. Vadīt kontrolēt teritorijas plānojumu ievērošanu un īstenošanu	5.1. Veikt paredzēto saimniecisko darbību novērtējumu atbilstību teritorijas plānojumam. 5.2. Konsultēt, sniegt atzinumus par būvniecības, zemes izmantošanas un citas saimnieciskās darbības ieceru atbilstību teritorijas plānojumam. 5.3. Sekot teritorijas izmantošanas atbilstībai spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.
6. Novērtēt aktuālo izmaiņu ietekmi	6.1. Novērtēt izmaiņu (politisko, ekonomisko, sociālo, dabas un vides) ietekmi uz teritorijas plānojumiem un teritorijas izmantošanu. 6.2. Novērtēt izmaiņu ietekmi uz iedzīvotāju labklājību. 6.3. Novērtēt izmaiņu ietekmi uz - dabas vides un cilvēku veidotās vides kvalitāti. 6.4. Novērtēt tieši ietekmēto zemes īpašnieku, uzņēmēju un visas sabiedrības interešu ievērošanu. 6.5. Ja nepieciešams, ierosināt izmaiņu nepieļaušanu, uzlabojumu veikšanu vai papildus pētījumu, arī ietekmes uz vidi novērtējuma, veikšanu.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi:

darbs starpdisciplinārā komandā, komandas darba vadīšana

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai:

saskarsmes un komunikāciju prasmes, spējas orientēties politiskajā, ekonomiskajā un sociālajā attīstībā, lai veicinātu iedzīvotāju dzīves kvalitāti un vides kvalitātes uzlabošanu.

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes un spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Pārzināt nozares aktualitātes • Pārzināt valsts politisko, sociālo un ekonomisko virzību. • Sapratne par dažādu līmeņu (starptautiskā, nacionālā, reģionālā, vietējā) un veidu teritoriju plānojumu saistību. • Orientēties normatīvajos aktos. • Prasme uztvert dažādu sfēru (fiziskās, ģeogrāfiskās, sociālās, ekonomiskās, tehniskās, politiskās, kultūras, ekoloģiskās) mijiedarbību un ietekmi uz teritorijas plānošanu. • Prasme elastīgi reaģēt uz izmaiņām. • Prasme analizēt informāciju, veikt secinājumus un prognozes. • Prasme pieņemt lēmumus atbilstoši savai kompetencei. • Prasme nodalīt savas kompetences • Prasme informēt sabiedrību un strādāt ar saziņas līdzekļiem. • Prasmes izmantot un interpretēt statistikas datus. • Prasme veikt socioloģiskās aptaujas un interpretēt to rezultātus. • Saskarsmes prasme, prasme risināt konfliktus. • Komunicēšanās prasmes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Izpratne par dabas vidi un cilvēku veidoto vidi • Izpratne par vietējās sabiedrības interesēm • Izpratne par vietējām attīstības tradīcijām • Izpratne par ārtelpas telpas veidošanas principiem. • Izpratne par ilgtspējīgas attīstības principiem. • Esošo vajadzību definēšana, nākotnes vajadzību prognozēšana. • Plānošanas procesā pielietojamo metožu izvēle. • Izpratne stratēģiju izstrādāšanā. • Prasmes orientēties un lietot normatīvos aktus, kas gan tieši, gan netieši attiecas uz teritorijas plānošanu • Demogrāfiskās prognozēšanas prasmes. • Plānošanas procesa vadība • Teritorijas plānojumu praktiska izstrādāšana. • Prasme izmantot kartogrāfiskus materiālus un izstrādāt tematiskas kartes. • Sapratne par estētiskajām vērtībām. • Prasme veidot arhitektoniski telpisku kompozīciju. • Pilsētvides un lauku ainavas dizaina veidošanas prasmes 	<ul style="list-style-type: none"> • Patstāvīgu loģisku spriedumu ķēdes veidošana. • Saskarsmes prasme. • Darbs komandā un tās vadīšana. • Prasmes noteikt darbu prioritātes. • Sagatavot prezentācijas materiālus. • Vadīt darba sanāksmes. • Veikt pārrunas ar klientiem. • Profesionāli tālākizglīties. • Analizēt citu valstu pieredzi. • Ievērot vispārējos ētikas un profesionālās ētikas principus.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	priekšstats	izpratne	lietošana
1. Teritorijas attīstības konteksts			
1.1. Teritorijas plānošanas pamati			
1.2. Profesionālā komunikācija			
1.3. Teritorijas plānošanas vēsture			
1.4. Sociālās attīstības modeļi			
1.5. Nekustamā īpašuma plānošana un tiesiskais pamats			
1.6. Arhitektūras un pilsēt būvniecības vēsture			
1.7. Plānošanas ekonomiskie pamati			
1.8. Sociālā prognozēšana			
1.9. Dabas un kultūras pieminekļu mantojums un saglabāšanas metodika			
1.10. pārvaldība (menedžments) un vadības ētika			
1.11. Ilgtspējīgas attīstības koncepcija			
1.12. Profesionālā ētika			
2. Teritorijas plānošanas teorija un metodika			
2.1. Teritorijas plānošanas metodes			
2.2. Teritorijas plānošanas teorija			
2.3. Starptautiskā plānošanas pieredze			
2.4. Stratēģiskās plānošanas pamati			
2.5. Apdzīvoto vietu sistēmas			
2.6. Analītiskās un pētniecības metodikas pamati			
2.7. Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas			
3. Institucionālais ietvars un normatīvā bāze			
3.1. Teritorijas plānošanas tiesiskais pamats, pielietojamie normatīvie akti			
3.2. Plānošanas administrācija			
3.3. Starptautiskie plānošanas dokumenti			
3.4. Darba aizsardzība un darba tiesības			
4. Profesionālā prakse un tehnika			
4.1. Vides plānošana, aizsardzība, pārvalde, ietekmes uz vidi izvērtēšana			
4.2. Resursu (fizisko un cilvēku resursu) plānošana			
4.3. Datorzinības un plānošanas programmatūra			
4.4. Datu statistiskās apstrādes metodes			
4.5. Ģeogrāfija			
4.6. Ainavu veidošana			
4.7. Arhitektūras grafika			
4.8. Dizaina un kompozīcijas pamati			
4.9. Praktiskā plānošana			
4.10. Kartogrāfija un ģeodēzija			
4.11. Apdzīvoto vietu arhitektoniski telpiskā attīstība			
4.12. Sabiedriskās ārtelpas labiekārtošana			
5. Specifiskie plānošanas jautājumi			
5.1. Reģionālās attīstības plānošana			
5.2. Transporta infrastruktūras plānošana			
5.3. Inženierinfrastruktūras plānošana			
5.4. Nekustamo īpašumu vērtēšana un taksācija			
5.5. Ģeorurālistika, ģeourbanistika			

Profesijas standarta izstrādes darba grupa

- Pēteris Šķiņķis Latvijas Lauksaimniecības Universitāte Arhitektūras un būvniecības katedra Asoc. profesors
- Silvija Rubene docente
- Ivars Gaters Finanšu ministrijas Reģionālās politikas un plānošanas pārvalde Vadītājs
- Aigars Kušķis Latvijas teritoriālpilnvarotāju asociācija priekšsēdētājs
- Uģis Kaugurs Liepājas dome Galvenais arhitekts
- Iveta Lāčauniece Teritorijas attīstības plānošanas centrs Projekta vadītāja
- Lolita Čače Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija Būvniecības departaments Apdzīvoto vietu plānošanas nodaļas vadītāja konsultanti
- Jēkabs Trušiņš Rīgas Tehniskā Universitāte Arhitektūras fakultāte Profesors, dr.habil.arch
- Jānis Piešiņš Latvijas pašvaldību savienība konsultants
- Lauma Sīka Izglītības un zinātnes ministrija Profesionālās izglītības un tālākizglītības departamenta direktora vietniece

Profesijas standarta eksperti:

- Arnis Siksna Kvīnslendas Universitāte, Austrālija Profesors, pilsētplānotājs
- Oļģerts Buka Rīgas Tehniskā Universitāte Emeritētais profesors, arhitekts
- Inga Bērziņa Kuldīgas rajona padomes BO SIA "Kurzemes attīstības aģentūra" vadītāja

Teritorijas plānotāja profesijas kvalifikācijas struktūra

